

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Kész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " — 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hét napos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj nárden külön beutalással 30 kr

Parlamentari diktatura.

Debreczen, szept. 8.

Gróf Apponyi mai beszédének sarkpontját az a kérdés kepezi, hogy parlamentari kormányrendszer alatt élünk-e, vagy pedig egy, a többségtől támogatott diktatura alatt.

Ha a kormányrendszer parlamentari s a megvásárolt parlament utolsó foszlányát nem dobja el magától annak a decenziának, a melynek a hijával immár egész dekolletázsában tűnik elő a III-dik Napoleon ugynevezett parlamentarizmusa: akkor oda fog állani báró Bánffy Dezső miniszterelnök az ország színe elé s programot ad arról, hogy mi történik, ha az osztrák Reichsrathnak nem méltóztatik akcióképességbe helyezkedni.

Kétféle közjoggal, kétféle gazdasági politikával immár tartani ezt az országot többé nem lehet. A titkos közjog, a leplezett gazdasági politika gróf Apponyi Albert tegnapielőtti beszéde után többé nem életképes. Nem tehetünk róla, de a mi izlésünk valamivel kényesebb, mint a szabadelvű párté, a mi irányelveink törvényekben s az azokhoz fűződő, már évtizedes tradíciókban gyökereznek, ezeket nem a kormány diktálja reánk, hanem becsületes okfejtéssel azokat mi

vezetjük le a kiegyezés körül alkotott törvényből és a hozzá fűződő vitából, abból a bőséges éléskamarából, a melyből a kormány eddig táplálkozott.

Józan észszel nem tudjuk belátni, hogy mi titkolni valója van báró Bánffy Dezsőnek.

Vagy megegyezett az osztrák kormányval arra az eshetőségre — mondjuk — inkább arra a bizonyosságra, hogy akcióképtelen lesz az osztrák birodalmi gyűlés, vagy nem. Ha igen: mi titkolni valója van? Hiszen a magyar álláspontnak az lehet az egyedüli erőssége, hogy nyílt sisakkal vonul fel. Nekünk semmi sükségünk olyan mellékes kérdések elintézésére, mint az osztrákoknak, mi beszélhetünk becsületesen és őszintén, ha a szándékunk becsületes és őszinte. Értjük ezt a szándékot úgy, hogy becsületes és őszinte felfelé es lefelé egyaránt. Persze, ha megtévesztésben laborál a kormány, akkor meg tudjuk magyarázni báró Bánffy Dezső miniszterelnök kitérőit, csak hogy ezeken a kitérőkön itt vannak a törvények tilalomfái, a melyeken csak a perfidia gázolhat keresztül.

Perfidiaival sem kiegyezést, sem önálló intézkedést csinálni nem akarunk. A hipokrizisből elég volt az utóbbi három esztendő, a szabadelvű párt tegnapi

előtt ugyan önmagát multa felül ebben, de bizalmi tömjénezésnek a füstjével ez az ország Ausztriával sem kiegyezést nem csinál, sem nem emancipálja tőle gazdasági életét. A törvényhozásnak el nem vitatható joga, hogy ismerje a mai helyzetet, kötelessége, hogy tájékozódjék amaz eshetőségekre nézve, a melyek annak a helyzetnek a változásából származhatnak. Gróf Apponyi férfias, nyílt kérdése a kellő időben, a megillető helyen volt feltéve, a kitérés a válaszeelő gyávaság, vagy, a mi ennél gonoszabb, előre kiszámított terv arra, hogy az Ausztriával való rendezkedés a legdurvább majorizálásal történjék.

Nem a nemzeti érdek sugalta közakarát nyilvánulását keresi Bánffy, hanem csak az alkalmat a szabadelvű párt erőpróbájára. Ismét a monopolium vonul fel, a klikk-uralom, a mely mint parlamentari diktatura kész mindenre, a mi a kormány neki parancsol. Gróf Apponyi Albert sorompóba lépése bátor, öntudatos kísérlet volt arra, hogy a kiegyezés nagy kérdései körül a nemzet öntudata, alkotmányos és gazdasági érdekei nyilatkozzanak meg. A hipokrizis e vitájában a vitágosság elől Bánffy kitérsz vitázik a napirend felett.

Kegyelem.

A «Debreczen» tárczája.

Írta: **Lázár Béla.**

Az igazgató ur csemetett. Azután fölugrott az íróasztala mellől és nyugtalanul járt-kelt a szobában.

— Ez lehetetlen helyzet! Egy bank ilyen ügyvéddel! Lehetetlen...

A komptoarista szerényen besuhant a szobába.

— Parancsol igazgató ur?

Az igazgató ur nem vette észre; a halk, suttogó hangra nem ügyelt. Csak járt föl s alá a szőnyeg egyazon sávján izgatottan.

— Ez lehetetlen helyzet... Hiába a vejem, ez lehetetlen tarthatatlan helyzet.

Aztán újra csemetett. A komptoarista még halkabban suttogta:

— Parancsol igazgató ur?

Az igazgató ur nem hallotta a hangot, csak járt föl s alá a szobában, míglen beleütközött a fiatal emberbe.

— Parancsol, igazgató ur?

— Maga az? Hát nem hallja, ha csemetek?

— Bocsánat, igazgató ur, már rég itt állok.

— Itt áll és nem szól? Hát néma lett? Hát süket lett? Hát mi? Miért nem beszél? Hallgasson! Miért ümög? Miért nem jelentkezik? Mi? Miért? Hallgasson. Feleljen ha kerdek. Mi?

— Bocsánat, igazgató ur.

— Hát itt van már? Küldje hát be? Mit

áll itt? Nem érti? Itt van-már-az-ügy-véd-ur? Érti! Na!

— Nincs itt, igazga...

— Nincs? Még nincs itt? Hány óra? Tíz óra? S nincs itt?

— Az ügyvéd ur tegnapielőtti elutazott... Gondolom tárgyalása van.

— Targyalása? Elmehet! Várjon csak! Ha megjön küldje be. — Na mit áll itt? Mehet!

A komptoarista eltűnt. Egy pillanat alatt végig suhan az irodákon a hur: »Az igazgató ur dükös». Csönd lett. A tollak perverzese is hallgatott.

Az igazgató ur pedig föl s alá járt a szobában.

— Ez lehetetlen helyzet...

Ekkor a szobaleány jött az irodába s benyitott egyenest az igazgatóhoz.

— Nagyságos ur, a nagysága kéreti... Méltóztassék egy pillanatra feljönni...

— Most? Lehetetlen... Most hivatalos óram van.

— A nagysága sir... Itt van a fiatal nagysága Ö is sir...

— Megyek.

A fiatal nagysága csakugyan sir s tetreng a divanon, zokogva. Anyja atölelve tartja és zokog vele.

— Szegény Irénke... Ó szerencsétlen leányom! Latod, látod. Miért nem vallottál be mindent az anyadnak. Oh ne sirj, edes leányom. Kell konyak? Itt van. Igyál egy kortyot. Kei káics? Itt van. Egyel egy harapást. Latod, látod Edes Irénkém...

— No mi baj?

Ezt az igazgató ur mondta, aki egy pár pillanat óta áll a felesége háta mögött és összevont szemöldökkel hallgatta végig az asszonyoknak zokogását.

A fiatal asszony apja hangjának hallatára még erősebb sirásba kezdett. A felesége pedig kétségbeesve sikoltott fe:

— Elemészti magát... Egész éjjel sirt, zokogott!... Ilyen csapas! Segítség! Segítség!

— No, mi baj? Beszélj hát érthetően...

— A férje az oka... Miért hanyagolta el... Igen, az ügyvéd az oka... Látod, látod, ugy-e megmondtam előre... sikított az asszony.

A fiatal asszony pedig ismétlé:

— Segítség! Segítség! Meghalok!

Az igazgató ur dűbbe jött és kiabálni kezdett:

— Mi az? Mi baj? Miért nem beszéltek? Hát megakarok ölni? Mi az? Mi történt? Hol az a gazember? Kerítsétek elő azt a gazembert... Tele van adóssággal... Most már arverezni fogják...

A fiatal asszony egyre sikoltozott.

— Meghalok!... Nem élem túl ezt a szegényt! Meghalok!

— Persze... Megmondtam én is... Az szeret téged? Igen, te szereted, de ő csak a pénzedet szerette... Annyi volt az adóssága, hogy majd megfulladt benne...

— Bar fulladt volna!... nyögte keserűen az anya.

— Nos mi lesz? Mi történt?

Országgyűlés.

Ha valakinek kétsége volt még a felől, hogy az a modus procedendi, a mit a kormány a kiegyezési kérdésekben követett, Magyarországon parlamenti válságot okoz, annak a mai nap eloszlathatta minden kétséget.

Mindössze harmadik napja, hogy az országgyűlés együtt ül és már ezen a harmadik napon benne van a parlament a legsúlyosabb válság kellő közepében.

Az ellentét a lehető legélesebb és már ma tisztán láthatók a kérdések körvonalai a melyek fölött a küzdelem folyik. A többség nem kisebb dolgot, mint letét védelmezi, a melynek alapját szervilizmusa képezi; a kisebbség pedig az éppen ezen szervilizmus által magtánadott nemzeti jogokat óvja.

Csodálatos, hogy ezt Magyarországon mindenki előre látta, csak a kormány nem; mert csak nem vitte bele szándékkal az országot olyan helyzetbe, amelyből kibontakozást el képzelni csak az ő és pártja bukása árán lehet?

Természetesen ma is egész nap a napi-rend fölött folyt a vita.

Az első szónok Gullner Gyula volt, aki éles disztinkcióval mutatta ki azt az óriási különbséget, ami a kormány tavalyi és ideai álláspontja közt van.

Nem kimélte az erősebb kifejezéseket sem és nem habozott a kormány eljárását két-színűnek nevezni.

Lukács pénzügyminiszter (Bánffy nem volt a teremben) rápislogott Szilagyira, hogy utasítsa rendre a szónokot; de bizony az ellenék éppen akkor a karzatban gyönyörködött és nem ért rá a pénzügyminiszter kívánságának eleget tenni.

E közben a baloldalon megkivánták a miniszterelnököt.

— Hol a miniszterelnök? Beteg a miniszterelnök? — kiabálták.

— Irént letartóztatták az éjjel!
— Letartóztatták? Ki?
— Egy buta éjjeli őr, a ki nem ismerte...
— Hát hol volt?
Egy pillanatra esőnd állott be. Az asszonyok zokogtak, de nem feleltek.
— Ismétlem, hol volt az éjjel?
A fiatal asszony lecsuszott a divanról s odakuszott az apja elé, a szőnyegen, a lába elé:
— Őj meg!... Boesáss meg!...
Az anyja kiroan vergődve beszelt el:
— Ele-ata... Mindig féltem, hogy ez lesz a vége!... Mindig egyedül volt, hát elesalta... Szegegy Irént! Szegegy gyermekem!
— Hát hol történt a szerencsétlenség?
— Meg az éjjel... Egyedül volt immár napok óta... Hát elkegette hazulról az egyedülvalóság... Künn a ligetben, a laktanya felé... Az éjjeli őr nem ismerte s bekisérte a varosházára...
Az öreg emberben megfagyott a vér, aztán hideg izzadság gyöngyözött ki a homlokán s rekedten sutogta:
— Végünk van! Ez a szégyen! Végünk van!
A szobaleány hirtelen benyitott.
— Itt az ügyvéd ur!
Erre a szóra sikoltva rohant be a fiatal asszony a másik szobába s az anyja után:
— Itt a feleségem? ... Mi történt?
Az igazgató hidegen felelt:

— Privát órát vesz Pulszkytól — adta meg a fölvilágosítást Hentaller Lajos.

De elcsendesedett a zaj, a mikor Horánszky állott fel szólásra. Az ő higgadt, csendes modorában kétszeresen hatottak azok a rendkívül súlyos konzekvenciák, a miket a helyzetből a kormányra nézve levont. Szigoruan elítélte Bánffynak azt a minősíthetetlen kijelentését, hogy az önálló vámtérület tönkreteszi az országot.

Piaczi kofa sem mond ilyet! — hangzott a háta mögül egy elke-seredett hang, a miért aztán Szilagy i Dezső rendre utasította.

Meggyőzően és hatá-osan mutatott rá azután Horánszky arra, hogy a kormánynak a reichsrath egybehívasára irányuló akciójának nem az az oka, mintha remélné ott a javaslatok letárgyalását, hanem a kvóta kérdésében elkövetett baklöves korrekciója. Kiemelkedő része volt beszédének a számolás azzal az eshetőséggel, ha a reichsrath letárgyálván a javaslatokat, elvetné azokat; akkor azok tar almát még önálló rendelkezéssel sem lehetne életbe léptetni, mert illetékes faktor, az osztrak nép-k képviselője kimondot a, hogy neki nem kell!

Ráóvasta azután Bánffyra tavalyi beszédeit, melyekből éppen az ellenkezője derül ki annak, amit most hirdet; az, hogy t. i. a 68. §. alapján másképpen, mint önálló vámtérületi alapon rendezkedni, nem lehet.

— Állja-e még a miniszterelnök a szavát? fordult hirtelen ezzel a kérdéssel Bánffyhoz.

A kérdés hatása oly frappáns volt, hogy az egész baloldal viháros tapsban tört ki. — Bánffy nem tudta kiálani az egész ellenékszánó, gunyos mosolygását; fölkelte helyéről és Falk Miksa mellé ült és annak fülébe öntötte ki nagymérgesen a haragját.

Horánszky végül kijelentette, hogy a kormány terve ellen, amely minden hátrányon ki-

— Üj le...
Az ügyvéd csak bámult.
— Nos, hát ide jutottál!... Tele volt adósaggal, mikor elbolondítottad a lányom fejét. — Azt mondtad: Szeretem Irént... boldoggá fogom tenni. Jól van... Egyetlen gyermekem neked adtam. Kifizetem az adósá-gaidat. Nem fogsz pizarolni, nem fogsz lovakat, kutyákat és asszonyokat tartani. Becsületes ember lesz... Jól van... Aztán behoztalak a bankba... Volt állásod. M kor láttalak ott? Este. M kor kellett volna ott lenned? Délelőtt. Mit csináltál ilyenkor? Aludtal. Hát az éjszaka mire való? Kartvázni asszonyok után futkosni? Hát ez a férj kötelessége? Hát szeretted Irént? Hát megbecsüted? Meg... Azért jártál annyit Pestre... Ki fizette ki ott a frajnak számlát? Peraze, hogy te, de kinek a pénzéből? Az enyéből. Ki fizette háztartásod költségeit? Persze, hogy én. Hallgatsz? Mit is felelhetnél... Most itt a vég... A kéréshetetlen vég... A biztos vég...
Az ügyvéd megdöbbenve szolt:
— Mi történt?
— Amit kerestél. Foglalkoztál a feleséggel? Nem, hanem ahelyett felvitted magadhoz a sok lajnantot, kapitányt és uracsot, ott konyakoztattad őket éjféliz, itattad őket reggelig s a feleségednek kurizáltattal velük. Persze, kik zsírálták volna különben a váltódat? Hát itt a vég... A kéréshetetlen vég... A biztos vég...
Az ügyvéd türelmetlenül kérdi:
— De hát mi történt?

vül még az ódiomot is Magyarországra hártaná, csak egy eljárással lehet méltóan felelni: az ellenállással. Az ország érdekét — kost was s kost — megrontani nem szabad.

A harcziás, fölkelésűt baloldal hosszasán, lelkesen éljenzett es tapsolt a kitűnő beszédre.

A hangulatot még paprikasabbá tette a kormánypárt vezérszónoka: Pulszky Ágost.

Abból indult ki, hogy a kormány eljárása helyes, mert a nagy többség tudomásul vette a miniszterelnök nyilatkozatát.

— Azoknak karika van az orrukban! vágott neki oda Hentaller Lajos — a miért azután ki is kapott Szilagy i Dezsőtől.

— A többséget a tiszta meggyőződés vezette! — tödította Pulszky. Erre igazán nem lehetett mit felslni, az egész ellenék perczekig tartó, jóízű nevetésben tört ki.

Pulszky ezután sorra kifejtette az ő ész-jogi álláspontját. Allításai közül egy párt igazán érdemes, intő például, az utókornak átadni.

Igy Bánffyt Mészáros Lázárhoz hasonlította, akit 1848-ban szintén szorongatott az ellenék az iránt, hogy terveit mondja el. — Mészáros végre engedett, de nyilatkozata végén így szolt:

— Most már tudják önök a terveket, de tudja az ellenség is!

Leírhatatlan komikum volt abban, mikor a szerencsétlen Pulszky nem vette észre, hogy a hasonlatnak éppen megfordította ilik Bánffyra.

— De hisz Bánffy az osztrákokat tájékoztta, nem minket! — főzte le Polónyi.

Majd megfenyegette Pulszky az ellenéket az új választásokkal. Nagy zaj támadt erre.

— Csak tessék! Nem felünk! Vane három milliójuk? — kiatozták összevissza.

Pulszky perczekig nem jutott szóhoz, a mire azután olyan dühbe jött a kis ember,

— Hát a mi természetes. A feleséged fejét elbolondította a czimborád, aki edes-gette, hízeltgeti neki s kizsákmányolta a mel-lőzött asszony elke-seredését. Igen igen kiforgatta az esz-ből a szerencsétlent a kedves czimborád, akinek ezalatt te viszont a szeretője után nyargalásztál. El sem tagadhatod: csak nem rég kellett kifizetnem helyetted a selyemruhákat; de most már kifizeti meg a te szégyened árát? És ki fogja kifizetni a te adósá-gaidat, amelyekert pár nap múlva megütik a dobot a hazadnál? Na nem felelsz? Hol jártál tegnap? Pesten ugy-e? Az orfeumban. Mit csinál a frajád? Egészséged? Kell neki tavaszi öltözet?

— Nos hát tudd meg, a te feleséged is sétálni indult az éjjel a ligetbe a laktanya felé. Rendez-vousra esalta a czimborád. De az éjjeli őr még elég jókor bekisérte a kapitánysghoz, hogy igazolja magát. Igen, igen a feleségedet bekisérték es — igazolta magát. Eddig bizonyosan a fél város tudja... S most itt van... Menj be, öld meg, vagy válj el tőle... ő a hibás... Meg akarta becstelenteni a nevedet! Keresd rajta a bec-ületedet.

Az ügyvéd ott állott mereven, mintha odaszegeszték volna. Nem tudott gondolkozni, mintha vaskapcsok szorítanák össze az agyát, egy hang se jött ki belőle.

— Menj be... öld meg... keresd a becsületedet!

De meg se tudott mozdulni.

— Nagy csapás! dadogta aztán.

Az igazgató egy darabig fel s alá járt a

hogy a szó szoros értelmében táncolni kezdett. A végtelenül komikus látvány az egész házat megkaczagtatta.

Igy azután elérkezett beszéde végére, sőt — az ellenzék kívánságára — az 5 percz szünet kitüntetésében is részesült.

A szünet után Rakovszky István a néppárt harcias hangulatát fejezte ki.

Rakovszky után Makkfalvy Géza, a nemzeti pártnak ezen mindig tartalmas szónoka fejtette ki érveit helyekkel igazolta, mennyire üres a miniszterelnök nyilatkozata a kiegyezésről. Pulszky beszéde folytán helyreigazító megjegyzéseket tettek: Horánszky Nándor és gróf Károlyi Sándor, a ki határozottan kijelentette azt, hogy ő a juliusi vámanként nem az önálló vámterület ellen, hanem csak a vámháboru ellen foglalt állást.

Majd még Ivánka Oszkár mondott néhány igen talpraesett megjegyzést Bánffy nyilatkozataival szemben. A miniszterelnök titkolódzása hasonlít annak a szégyenlős leányzóknak az esetéhez, ki nagyon szeretné rejtegetni — törvénytelen magzatját. Végül a mai ülésben még Mócsy Antal szolt a munkarendvitához, mely azonban még mindig nem fejeztetett be, hanem folytatása következik, egyelőre pénteken.

Az ülés végén Visontai Soma a Ház élénk figyelmé között megtette a maga interpellációját az orosz czár bekemanifesztumáról, Mócsy Antal pedig a serdülő ifjak erkölcsisége tárgyában interpellált. Mindkettőnek a kormány egyelőre adós maradt a válaszzsal.

Reformok.

— Uj dolgok a női divatról. —

Debreczen, szept. 8.

A legutóbbi időben nagyon sokan haragszanak a nők közül is a jelenlegi női divatra. Ha nálunk idehaza még nem hallatszik eddig semmi, az csak arra mutat, hogy nekünk jóideig nem lesz önálló divatunk. De például Nemetsországban nagyon harcias a szép nem

szobában. Az hirtelen az ügyvéd elé állt.

Nem téged nézlek. A lányomat sajnálom. Nem érdemelte meg, hogy ez legyen a sorsa. Hát megmentem.

Érted; meg akarom menteni. Hallod, meg fogod menteni!

Hát mentsd meg.

— Hogyan?

— Én megmentlek még egyszer az árveréstől s visszaadlak a becsületes életnek, ha te is akarsz.

Te pedig visszaadod a leányom nyugalomát. Te először teszed és utoljára. Én nem először teszem, de jegyezd meg jól, hogy én is — utoljára.

Érted? Utoljára! Hallottad?

Az igazgató ur újból fel s alá járt a szobában egy darabig.

Benn a mellékszobában egyre fel-felhangzott a zokogás. Hirtelen benyitott.

— Irén jér ki! kérd meg az uradat!

A megtért fiatal asszony kétségbeesve rohant ki s odaugrott a férfi elébe:

— Sándor, bocsáss meg! Sándor, Isten látja lelkemet, hűséges feleséged leszek. Hűséges örökké! . . . Hibáztam, vétkeztem, bűnhődtem. Sándor, te szent, te nagy, te hatalmas Sándor, csak most az egyszer bocsáss meg, egész életemen át hálás, engedelmes szolgád leszek! Csak ne vess el, csak ne dobj el, csak ne üldözzél! Sándor, légy jószágos, légy kegyelmes! . . .

Sándor szomorúan fölemelte.

egy része. »Reformáljuk a női ruhát.« ez a jelszó.

És sok hive van ennek a reformnak, a mely a dískréti harisnyakötőnél kezdődik és a kalapon végződik Ezen reformokra vonatkozó óhajok nem újjak. A férfiak már régen gúnyolják, bántják, vagdoszák a női divat kinövésseit, de úgy látszik, hogy végre mi asszonyok is belátjuk, hogy a férfiak szemeha mindent néz, sokat jól is lát. Erre vallanak azok a kiállítások, melyeket legutóbb Nürnbergben s Berlinben rendeztek.

Nürnbergben volt az első reform-kiállítás. Sokan látogatták. Természetesen férfiak is, állítólag azért, hogy lássák, mennyibe kerülnek majd a reformált ruhák. A látogatók nagyobb része a munkásleányokból és asszonyokból kerültek ki. Ezek komolyan és figyelemmel hallgatták azokat az előadásokat, a melyeket a kiállítás rendezője tartottak. A kiállítás falain nagy fekete táblák voltak, a melyek mindazokat, akik jó vagy rossz viczeket követnek el, büntetéssel fenyegetik. Há' I-stenn-k, nem volt szükség ezekre a fenyegetésekre. Mert az asszonyok igazán komolysággal fogadták a kiállított dolgokat, amelyek különösen a higienia szempontjából nagy fontossággal bírnak.

Berlinben most 3-án nyitotta meg a kiállítást dr. Bosse kultuszminiszter. A megnyitáson sok előkelőség volt jelen. A kiállítást a V. F. V. F. — amint a berliniek gúnyosan mondják »zwei ephay« — (Verein für verbesserte Frassenkleidung) rendezte. A megnyitónapon Pochhammer asszony, az egyesület elnöknője érdekes beszédet mondott.

— Sokszor, sőt majdnem mindig — ugymond — félreértetek bennünket. A reformruhát uniformisnak képzétek és ami a nagyobb baj, csunya uniformisnak. Szükségesnek tartottuk, hogy ezt a kiállítást rendezzük. Meg akarjuk mutatni, hogy tu'ajdonképpen mit akarunk. Ra akarunk mutatni arra az eddig kevésbé figyelemre méltított körülményre, hogy a női ruházat helyes megvalósítása mily fontos az egészségre. El vagyunk készsülve arra, hogy az itt kiállított ruhák láttára sokszor hangzik majd el az ítélet:

— Nem szép!

De mégis meg vagyok győződve, hogy a második, vagy a harmadik megtekintésnél ez az ítélet megváltozik. Mert a szem ítéleténél is nagy szerepe van a — szokásnak.

Nürnbergben és Berlinben is a legnagyobb érdeklődés a fűzőket kísérte. A német alaposág nemcsak ott tűnik ki, hogy a fűzőnek az egészségre való ártalmas tulajdonságait mutatják meg, hanem, hogy megismertetnek annak a küzdelemnek a historikumával, a melyet a fűzők ellen 200 év óta folytatnak. Egy Sömmering nevű orvos volt az első, aki 1788-ban könyvet írt a fűző, vagy mint ő mondja: a »szinórozott kebel« ellen. 1793-ban tehát öt évvel később már 92 író 99 betegség okozójának mondta a fűzőt. És természetes, hogy e támadások következtében annál szívósabban ragaszkodtak az asszonyok a fűzőhöz. (Különben nem lettek volna asszonyok.)

Könyvek, cikkek, brosürök hiábavalóknak bizonyultak, a fűző megmaradt. Pedig néha ugyancsak erős bizonyítékok voltak az ártalmassága mellett. Például egy könyv részkarcolatot mellékel, amelyen a mediczi Venus volt egy fűzőt viselő asszony mellett ábrázolva.

Dz a példa nagyon erős volt, minthogy a Venuson nagyon is kevés volt a — fűző. Legujabban a szépséges portugál királyné csapott fel a fűző ellenségének. Egy francia újság meséli, hogy a királyné, aki buzgósággal foglalkozik az orvosi tudománnyal, udvarbölgyének testéről Röntgen-képeket készített. A hölgyek mikor nagyon is elváltozott testformáikat a képeken meglátták nem a logkellemben érezték magukat. És a királyné megnyerte a csatát.

Mostanában az orvosok nem ítélik el nagyon ezt a ruhadarabot, minthogy sok olyan nő testformáin is láttak változásokat, akiknek a testén sohasem volt fűző. Ezeknél a

szoknyáknak erős összefűzése is ugyanolyan rossz hatást idézett elő.

Sőt azt mondják, hogy a nőknek elyengült derék izmai következtében szüksége van a fűzőre, mert a nélkül nem tud egyenesen járni.

A berlini kiállításon egy vállrészekkel ellátott, a természetes formáknak teljesen megfelelő reformfűzőt mutattak be, a mely a derekat támasztja, anélkül, hogy összeszorítaná, ugy van készítve, hogy a szoknyák hordását megkönnyítse.

A berlini reformmozgalom kardinális pontja: a csipők tehermentesítése a fűzőnek a derékról a vállakra való átvitele. Ez különböző módon történik:

A deréket és a szoknyát princessalakban egy darabból készítik vagy pedig a szoknyát egy alsó derékre vagy pedig a felső derékre gorabolják. Ha valaki reformfűzőt visel, akkor természetes, hogy arra erősíti meg. Egy másik reform a sok alsó szoknyát egy olyan ruhadarabbal akarja helyettesíteni, mint a minót a török nők viselnek.

Ezt a ruhadarabot aztán vagy az inggel egy darabban készítik, vagy pedig a derékon vagy fűzőn belül odagombolják. Ezen voltának aztán a mai formájukban teljesen használhatatlan zsebek, amelyekbe két oldalt nyílásán lehetne nyulni.

Sok praktikusság van ezekben a ruhákban és különösen egészségi szempontból nagyon megiszivlelendők e reformok.

Pauline.

Egyházkerületi értekezéslet.

Debreczen, szept. 7.

A d. u. 1 órakor félbeszakított Értekezleti közgyűlést az Arany Bika szálloda nagy tánctermében élvezett közebéd követte, ahol a ref. egyház és Debreczen város közös vendéglátásában részesültek az értekezleti tagok. Ez az ebéd mind az ételek és italok minősége és mennyisége, mind a felszolgálás pontosságát tekintve, hiúni lehet, hogy mindenkit kielégített.

Az »Étlap«-ot egyébiránt bizonyosságu ide ictajuk:

Étlap
1898. Szept. hó 7.

—
Levesek:
Liba ragout
Barna tüdő-rétes.

—
Fopas tartár-mártással,
Nyárson sült körözve,
Vegyes-szarjnyas és sertés-karaj
Saláta, Compot.

—
Sokkás koczka,
Almás pite,
Vegyes gyümölcs.

—
Fekete kávé,
Szivar és szivarkák.

—
Szabó-fele Olasz-Rizling
Buday-fele Homoki-Rizling,
Ménesi-vörös.

—
Ásvány-vizek.

A felköszöntők csak a sülték után indultak meg.

Kiss Áron püspök, az értekezéslet lelkész elnöke mondta az elsőt a királyra amit az egész asztaltársaság állva hallgatott meg és lelkesült éljenzéssel viszonzott. Aztán Lengyel Imre köszöntött Kiss Áron püspökre, az egyházker. értekezéslet lelkész-elnökére.

Varga Sándor beregmegeyi jegyző Dégenfeld József grófra, az értekezéslet világi elnökére.

Sütő Kálmán: bereg-egyházmegyei esperes a vendéglátó debreczeni ev. ref. egyházra és Debreczen sz. kir. városára általánosan és különösen ezen egyházi és polgári hatóságok vezérféraira;

Simonffy Imre kir. tan., polgármester, a debreczeni egyház főgondnoka s az értekezlet világi alelnöke: a vendégekre;

Balogh Ferencz értekezleti lelkészi alelnök: az Értekezlet minden tagjára;

Csiky Lajos: az Értekezlet egyházi és világi elemeinek összetartásáért;

Szabó Károly bihari esperes: az Értekezlet templomi szónoka Dr. Erdős Józsefért, ennek beszéde kitünőt volt méltatva;

Gulyás Lajos kisújszállási lelkész, az Értekezlet irodalmi szakbizottságának alelnöke: Balogh Ferenczert, — mint az Értekezlet kiválóan munkás lelkész alelnökeért.

Mondanunk sem kell talán, hogy mindenik felköszöntőnek beszédében, arczán, hanghordozásában és vonásain meglátszott es kifejezést nyert az, hogy amit mondtak, igazan át is érezték.

A zenekar is felfogta, hogy a társaság a melynek játszik magyar nemzeti érzéssel teljes, mert minden zene darabja a mult szép nemzeti dalainak visszaidézése volt. A »Tihanyi Ekhó«-val kezdte az ebéd elején. Meg ekkor csak látszott az arcokon az ihletettség, de később amikor már a kiürített poharak hatása is megtette a magáét, azt az ismételt darabot sokan kiserterek az emberi ajkak felzengő dalával.

Az ebéd végeztével — d. u. 4 órakor — folytatást vette az értekezleti közgyűlés; de bizony már ekkor a vonattal sokan elutazvan, a jelenvoltak száma megfogyott, azonban azoknál, akik még visszamaradtak: az érdeklődés nem csappant.

Az ügyek, miután a szakbizottságok által előkészítve, a nagyválasztmány tanácskozásában is ugyancsak erős vitátáson mentek keresztül s ennek kidolgozott véleményeivel kísérve kerültek a közgyűlés elé: elég sebes tempóban tárgyalattak le és láttattak el határokkal.

Az alapszabályzati kérdés, Balogh Ferencz, Széll Kálmán, Zoványi Jevő, Tabajdy Lajos és Dr. Nagy Zsigmond hozzászólása után hasznosra ítéltetett abban, hogy az alapszabályzati tervezet kinyomatván, a jövő évi értekezleti közgyűlés előtt fog ismét megvitatás és végleges megállapítás alá kerülni.

A prot. irányu pol. naplapra nézve Bartha Mór indítványa nyomán az irodalmi szakbizottságnak a nagy választmány által is elfogadott javaslata döntött, hogy ti: az egy helyes bizottságnak adatott ki, minden oldalról beható tanulmányozás alapján való tervezet megalkotása vegett.

Nem halt meg tehát a leány csak aluszik. A jövő helyesebb információja hiszük, hogy felkelti és élre hívja, mert a tagadás szelleme által ezen fontos ügy ellen kivett azon vélemény, hogy prot. irányu politikai naplapot az országos partok ellentétesség miatt nem lehet fentartani — meg nem alhat.

Ha szerkesztésére megtalálják az embert, aki a partok felett állva szabad híralatot képes gyakorolni: az a lap nemesak megéhe, hanem megérdemelt partfogásban is részesül a három és fél millió lelket számláló protestáns egyház részéről, a melynek minden részében elviszi a prot. és nemzeti feladat és ügy-szeretét átérzeset és a tevékenységre sarkaló ösztönzést. Ily sajtó-organum nélkül már összehangzó egészséges közvéleményt alkotni es fenntartani nem lehet. Ilyenre a prot. egyháznak ha misszió-át teljesíteni akarja, feltétlenül szüksége van az adott viszonyok közt, a hatalmas ultramontan sajtóval szemben, a mely a protestáns egyházat es a liberalismust harcra hívta ki.

A »Német katolikusok« cz. ultramontan könyvnek Bartha Mór által felajánlott ismertetését az irodalmi szakbizottság sajt. véleménye szerint a közgyűlés sem látja oly általános prot. érdekűnek, hogy ahhoz segédkezett nyujtson. Erre csak azt mondhatjuk, hogy akik ezt a véleményt alkották, nem olvasták azt a könyvet, de nem voltak tisztában Bartha Mór ismertetése irányával

és terjedelmével sem; különösen nem mérlegették azt a nagy horderőt, amely abban volna, ha a mi prot. lelkészeink ismerve azt a roppant tevékenységet amelyet a német kath. papok kifejtének; amellyel minden társadalmi tért áthatnak; ami lelkészeink is hasonló társadalmi munka körbe belepléneket sat. sat.

A »Teli Újság« iránt teljes méltanyúlattal es kis lapnak állandóvá es országossá tételét határozták el. Ime a kicsinynek méltán nagy ható erőt tulajdonítanak s vannak, a kik a nagytól megtagadják azt. Ez az eszközök terjedelme es hatásával tisztában nem lével, könnyelműség vagy éppen feületességrel szolgáltatott bizonyítvány?

Dr. Bartha Jenő indítványára nézve a szakbizottsági vélemény, bizottság általi tanulmányozásra kiadást — elfogadták.

A közgyűlési vitarendet — előadó es hozzászóló beszéde időtartamára nézve szintén.

Tudományos felolvasások tartása es a közgyűlések két napra kiterjesztése közül az elsőt elfogadták, az utóbbit elöterjesztettek.

Pedig szerinünk tudományos felolvasásoknak alig lehet helye az értekezleti közgyűlésen s aligha megfelel az egy napi idő tartamnak fizikailag is, mindenek felet pedig mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy az értekezlet feladata a prot. egyházi élet praktikuma feletti ezmezsere.

A nevelügyi kérdés a szathmári prot. nőnöve de melé tervezet tanítóképző felállítását illetőleg, a debreczeni felső leányiskola mellé tervbe vett es valószínűs elebe néző tanítóképző sorsától tetetett függővé.

A betérjesztett számadás megvizsgálatván a felmentes pénztárnoknak megadatott. Bevétel volt: 1223 frt 55 kr., kiadás: 228 frt 25 kr. Többlet: 995 frt 30 kr. Tőke ebből: 900 frt.

A jövő évi Értekezleti gyűlés helyéül magát felajánlott Hódmező-Vasarhelynek öhaj-tása köszönettel elfogadtatott.

A nagyválasztmányban Jó István halálával megürült szék betöltésére Erdős Lajos püspök-ladányi lelkész, tevékeny egyházi irodalmi férfiú, a »Debreczen prot. lap« egyik oszlopos munkása ajánlta, közelismerés nyilvanításával egyhangulag megválasztatott s mind az irodalmi, mind az egyházi irodalmi szakosztályba beosztatott. A még be nem osztott Mitrovics Gy. Ujfalussy Béla es Görömbey P. az irodalmi szakosztályban foglalnak helyet.

Bartha Mór indítványa nyomán Dr. Erdős József szónoki érdemeért, műve kinyomatása elrendelvény, jkvi köszönetet szavaztak meg. Ugyanezen kitüntetésben részesülnek vendégfogadásáért a debreczeni presbiterium es Debreczen sz. kir. város hatósága s különösen az Oláh K. tanácsnok es Kiss Albert elnöklete alatti bizottság; a helyi lapok az Értekezlet ügye iránt sajtóterén kifejtett meleg érdeklődésért; az értekezleti elnöki es tisztikar.

A közgyűlés folyamáról Emlékkönyvet adnak ki.

A jegyzőkönyv bitelésítésére: Lenygel Imre, Medve Kálmán, Csiky Lajos es dr. Nagy Zsigmond kérettek fel.

A közgyűlés ezzel 7 óra tájban véget ért.

H I R E K.

* **Debreczen város háztartása.** A házi pénztár 1899. évi költségvetéséről tegnap-tól kezdve közszemlére van kitéve a számvevő hivatalban. E költségvetés végösszegei Szabó József főszámvevő összeállítására szerint ily módon alakultak:

Rendes költségvetés

Kiadás 1.178.241-58 frt, (az idén 1.091.641-26 frt. — Bevétel 949.782-83 frt es fél kr., (az idén 952.627-86 frt) — Hiány 128.458-74 frt es fél kr.

E hiány fedezésére ismét 32% közköltő kivetését javasolja.

Rendkívüli költségvetés

Kiadás 301979 frt 56 kr. Bevétel 145645 frt 98 kr. Hiány 156333 frt 58 kr.

Ennek fedezésére a hortobágyi legelőadó hátralék szolgál. A f. é. es a jövő évi kiadások közt mutatkozó nagymértékű emelkedést az okozza, hogy a lovassági laktanya építősére felveendő 37900 frt kölcsön 31895 frt törlesztése es kamatja fölvetetett a költségvetésbe.

* **Vak tüzi lárma.** A tűzoltóságnak reggel telefonon azt jelentették, hogy a Kossuth szálloda langokban áll. — A tűzoltóság nagy apparátussal vonult ki a tűzhöz. Azonban az egész vak tüzi lármanak bizonyult, mert csak a kemény gyuladt ki, mit a szálloda személyzete eloltott.

* **A költségvetés közszemlén.** Debreczen szabad királyi város adózó lakossága értesítették, hogy a városi házipénztár 1899. évi költségvetés előirányzata az 1886 XXI. tc. 17. §-a értelmében a városi számvévi hivatalban folyó évi szeptember hó 7-ik napjától kezdődőleg 15 napi közszemlére tetetett ki; ahol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető. — Az ezen költségvetés ellen netalán felmerülhető észrevételek ugyancsak az 1886. XXI. tc. 17. §. szerint a f. é. szept. havi rendes közgyűlés 5 nappal megelőzőleg a városi tanácshoz adhatók be. Debreczen, 1898. szept. 5. A város tanácsa.

* **Sütőműhelyek tisztán tartása.** A belügyminiszter szeptember 3-áról kelt körrendeletében felhívja a törvényhatóságokat, hogy a sütő műhelyek s egyéb tápszereket készítő üzemek fölött rendszeres felügyelet tartsanak. Meghagyja, hogy bizonyos időközönként tartsanak vizsgálatot s szerezzenek meggyőződést az említett helyek tisztaságáról.

* **Uj orvos.** A debreczeni orvosi kar egy kiválóan képzett, rokonszenves ifju taggal szaporodk. Dr. Lang Sándor, az összes orvosi tudományok tudora, vizsgázott tiszti es törvényszéki orvos, a debreczeni közkórház sebészeti osztályának már két éven keresztül orvosa, működéséi immar a városban is megkezdette. Rendel az alföldi takarékpénztár főtéri házában az első emeleten. Az ifju orvost ajánljuk a szenvedő emberiség figyelmébe.

* **Tolvaj tanonc.** Benes Géza hentes ma azt jelentette a II. ker. r. kapitányságnál, hogy f. hó 5-én Kiss Ferencz kereskedő tanonc, a Piac utca 34 sz. alatti hentes üzletében szegre akasztott kabátjából 50 frtot tartalmazó pénztárczáját kilopta. A rendőrség ezen fejelentés alapján elfogta Kiss Ferencz 14 éves tanoncot, ki hosszas faggatás után bevallotta, hogy a kérdéses 50 frtot ellopta s saját czeljaira felhasználta. Megmotoztatása alkalmával a lopott pénzből csak 3 frt 62 krt találtak nála, a többi elköltötte. A tolvaj tanoncot a további intézkedésig lecsuktak.

* **Szabolcska Mihály Temesváron.** Az ifjabb nemzedek egyik kiváló poétája a »Hangulatok« hires szerzője talán közelebb lesz hozzánk. A temesvári ev. reform. egyházközségben mozgalom indult meg az iránt, hogy Futó Zoltánnak Szentesre történt megválasztása folytán üresedésbe jövő lelkési állásra Szabolcska Mihályt, a jeles költőt hívják meg. A mozgalom már oly erős hullamokat vert, hogy Szabolcska egyhangú megválasztása biztosra vehető. Temesvár magyarsága lelkes örömmel üdvözölne köreiben Szabolcskát, aki mint hit-szónok is ritkaija párját. A dologból azonban alig lesz valami, mert kérdés, hogy a poéta felszereli e az ő felfalusi csöndes magányát a város zajával, az ő kedves völgyét, patakjait, erdejét a városi élet zajos örömeivel, poros levegőjével? ..

* **Lucaci szerepel.** Szatmári levelezőnk írja: A szatmármegyei Tományán tegnap szentelték fel a görög-katolikus új templomot dr. Laurán Agoston, a nagyváradai kanonok. A templom szentelési ünnepségen ott volt Laczfalu hírhedt papja is, Lucaci László, aki a diszebed alkalmával pohárköszöntőt mondott. Beszédje végén a románok jóvoltáért és megtartásáért üritette poharát s kijelentette, hogy jönni kell és jönni fog a románok szabadsága s épp ezért őrizték meg addig a románok az egyetértést nyelvben s közérzületben. A hírhedt agitátor köszöntője — dicséretükre legyön mondva a tományai görög-katolikusoknak minden hatás nélkül hangzott el.

* **Az árvák pénze.** Karczag várásnak is meg van a maga Kriványa. — a kit Sárkány Mórnah bírtak s pénztárnok volt a városi arvaszéken, nemrég kiderült, hogy Sárkány évek óta elkezdte a hivatalos pénzeket. A hiány kerek 40000 frtot tett ki. Míg a vizsgálatot folytatták, időközben meghalt az állásától feffüggesztett pénztárnok, a ki után mintegy 20000 frtnyi vagyon maradt. A hiányzó összeg megtérítése az ellenőrzéssel megbízott hivatalnokok kötelessége lett volt, de a város most ezekkel egyezséget kötött, amely szerint 9000 forintot tartoznak fizetni. Így tehát 11000 frt marad — pótdónak.

* **Meggyilkolt fegyencz.** Mint Verseczről táviratozzak Szabeszko Gyorgye vajakóveczi temesmegyei lakost tegnapelőtt átlótt fejjel halva találták a határban. A vizsgálatot Trucza bíró vezeti. A tettes ismeretlen. A meggyilkolt híres gonosztevő és fegyházviselt ember volt. Valószínűleg bosszúból gyilkolták meg.

* **Ezredes és káplár.** Athénből táviratozzak: Limbritisz ezredes, képviselő tegnap éjjel hazamenet egy részeg káplárral találkozott, a ki meg akarta támadni. Limbritisz erre előrántotta revolverét és lelőtte a káplárt. Midőn ezután Limbritisz a hatóságnál jelentkezett letartóztaták.

* **Herczegek a kolostorban.** Hohenlohe Fülöp herceg belepert a seckau Benedek-rendi kolostorba s ott mint Konstantin atya él. A Benedek-rendbe már nem egy főúri család tagja vonul vissza a nyilvános szerepléstől. A rend apát primasa P. Hillobrand egykor mint gróf Hemptinne kapitány a belga hadseregben szolgált. Ugyancsak a Benedek-rend tagjai: báró Oer szász őrnagy (P. Sebastian), báró Draiss volt badeni fődvarmester, herceg Radziwille Ede, herceg Schönburg-Hartenstein Ede ki még nemrég uhánus-kapitány volt. A galicziai hadgyakorlatok után egyenest a kolostorba lovagolt a seckau kolostorban ott találja d'Aver as gróft. A ki szentképeket fest. Meg több az előkező családból való Benedek-rendi apácák száma. A prága-smichovi zárdában vannak: Schwarzenberg Maria hercegnő, Taun-Hohenstein, Sain-Reifferschedt, Meraviglia, Rechberg grófnő és Lichtenstein Henrietta hercegnő. A kolostorban természetesen felelik a fényes czimet és a volt hercegeők és grófnők egyedül a hit és szeretet eszméiért élnek.

* **A Nyiltér az alkoholban.** A Nyiltér telje en modern intézmény, annyira modern, hogy a szerkesztőség semmi felősséget sem vállal a benne közlöttekért. Még ha a legokább, a legszolidabb dolgokról ad hírt, akkor is megtagadnak vele minden szolidaritást. De akárhányszor megeskik, hogy nem a legokosabb s nem a legszolidabb ügyekről ad tájékoztatást. Fialat és idősb órák Nyiltérben mondják el egymá róli sujtó véleményüket lovagasság szabályai szerint; adós ebben a rovatban gorombaskodik gentlemenne a hírelezőjevel; akinek valami kellemetlen mondanivalója van, a Nyiltérben mondja el azt, ami a lelkét nyomja. Érthető tehát, hogy a Nyiltérnek fontos-társadalmi szereplése van, sőt nélküle az esküszeki intézmény hazánkban fluzóriussá válnék, mert csaknem valamennyi becsületsértés és ragalmazási sajtópörnek a Nyiltérben ringattak a bölcsőjén, De Tretter Frigyes lippai Jomodu hentes és többszörös háziur még széle-ebbretöltte a Nyiltér kereteit. A derek-

polgár arra határozta el magát, hogy a Nyiltér utjan zabolazza meg a zsaroló korcsmárosokat. Evégből a Lipppaer Zeitung e hó 4-éről keltezett számának Nyiltérébe a következő Nyilatkozatot iktatta be:

Veget vetni akarván azon zsarolásoknak, a melyeket a helybeli korcsmárosok rajtam, valahányszor leittasodom, elkövetni szoktak, kik ugyanis a részegségem utáni napon rende en nagyobb összegekről szóló olyan számlákat terjesztenek elém, melyeket én állításuk szerint itas állapotomban csináltam légyen: ezennel figyelmeztetem a helybeli vendéglős urakat, hogy nekem ittas állapotomban csekis készpénz ellenében nyujtsanak italt, mert én semminemű utólagos számlát ezentul ki-gyenliteni nem fogok.

Lippán, 1898 szept. 4,

Tretter Frigyes s. k.

S ezzel a Nyilatkozattal a Nyiltér az al-kohol szolpaltába lépett. A berugott emberek nek nem kell félnök, hogy visszaelnek tehetetlen helyze ökkel ba tudniuk eőlegesen le-nyilatkoznak a Nyiltérben. Mindenesetre érdekes reform, de tökéletesnek nem mondható. megtörténhetik, hogy a berugott ember hitelbe bort kér, de a korcsmáros megtagadja, hivatkozással a Nyiltérben höz öttekre. De a részeg ember, ha italtól van szó, nagyon furfangos es józan tud lenni. Megtörténhetik tehát, hogy nagyot csap az asztalra es így szól a korcsmároshoz:

— Ugyan ne beszéljen hiabavalóságot, állítson ki nevemben egy czáfólo nyilatkozatot, küldje be a szerkesztőségbe es hozzon bort.

A reform tehát lippai alakjában még nem mondható tökéletesnek.

* **Magyar szó a templomban.** A váci egyházmegye nógrád- es hontmegyei községekben allandóan német es tör nyevlen folyik az istentisztelet. A magyarosítás nagy nehézségekbe ütközik mindazonáltal egyes helyek maguk járulnak a váci püspök elé, hogy a magyar istentiszteletet engedélyezze. — Mint tudósítónk írja — legutóbb Szerdahely német ajku község lakossága kérte. Schusztler Konstantin dr. váci püspököt, hogy ezentul magyar legyen az egyházak anyanyelve. Az agg főpásztor szivesen engedett e kérésnek s az első magyar szó tegnap hangzott el Bodonyi János plébános ajkairól a szerdahelyi templomban. A szerdahelyi példáját legközelebb több nógrád megyei német ajku község is követni fogja.

* **A meggyilkolt énekesnő.** A minap horvátországi Ruma község kukoriczaföldjén egy énekesnő holttestét találtak meg. Erre vonatkozólag most azt jelentik nekünk, hogy a meggyilkolt énekesnő Szerbiából került Rumába. Pu-karics Milevanak hívják es huszonöt esztendősen.

* **A jégkárosultakért.** A dunántúli jégkárosultak felségélyezésére alakult bizottság tegnap d. u. ülést tartott Lits Gyula elnökele alatt, amelyben az érdekelt vidékek országgyűlési képviselőin kívül Fjati Pal fejérmegyei főispán is részt vett. Lits Gyula beszámolt az eddigi eredményről tudatva hogy 7258 forint érkezett be az adakozóktól. Sakkal nagyobb összeg várható, de a törvényhatóságok es részvényintézetek legtöbbje még nem küldte be adományát. A bizottság határozati-lag kimondta, hogy a törvényhatóságokat fel-hívja, hogy legkesőbb november végéig küld-jék be a jégkárról szóló kimutatásokat kü ö-nös tekintettel lévén a munkások helyzetére. Purgly kérdező-ködött a kormányhoz benyuj-tott memorandum eredménye felől. Lits kijelentette, hogy az emlékirat soráról nem tud semmit, de azt privátim halotta, hogy a föld-mivelés-ügyi miniszter a vetőmagvakat oly su-lyos feltételek mellett osztotta szét, hogy a kereskedőnel olcsóbban kapja. Az értekezlet elhatározta, hogy ujra felhívja a kormány figyelmét a memorandumra. Lits Gyula beje-lentette, hogy a képviselőház egyik zárt ülésében a képviselőházat is felszólítja az ada-kozásra.

* **A látni való ujdonságok** egyike Bu-dapesten a Nemzeti szálloda díszes étterme a Váci-utcában, (mely eddig berletben volt) es melyet Balogh Ödön ur szállodás a legna-gyobb műzléssel es saját kezelé-e alá vette, így az étteremhez kötött követelményeket is csak ő, a legmesszebb menő figyelemmel tel-jesítheti; Balogh Ödön ur az éttermet es kony-hát átveve, sikerült is úgy a szakácsot, mint a szakácsnét, melyek nevezetesen, megnyerő, gondoskodott szinte a pincze tökéletességéről is, miáltal é terme legszebb es legkelle-nesebb tartózkodási helylyé vált, melynek megtekintése is már élvezetet nyujt, mert is tisztelt olvasóinknak legelőlegben ajánljuk.

* **Eladó zongora.** Egy kitűnő egészen modern 7¼ oktávás zongora eladó. Értekez-letni a kiadóhivatalban.

Kandia bombázása.

Debreczen, szeptemb. 8.

A hamu alatt izzó parázs lángra lob-bant: Kretából mohamedán zendülés híré-t kapjuk ismét. Az eset igen komoly. A sziget fővárosában, Kandiában, vagy a hogy a görög bennlakók nevezik, Megalokasztronban a mo-hamedán nép erőszko-kodott az angol kato-nai felsőbbseggel, mely sorűzet adott. A dol-goknak az lett a folytatása, hogy a fanatikus muzulmánok megrohanta a keresztényen város-részt s a várost több részén felgyujtották. Ugy látszik, hogy a szárazföldi csapatok nem bírtak velük, mert a kikötő előtt horgonyzó angol hadihajó megkezdte a város bombá-zását.

Az utolsó táviratok szerint Kandia láng-ban áll s Kandiából ahol a francia csapatok parancsolnak, három hadihajó kelt utra az angol hadihajó támogatá-ara. A maihoz ha-sonló zendülés Kréában nem tartozik az uj do-gok közé. Ki ne emlékeznék arra, a retten ő mészarlásra, mely a sziget népet annyiszor meglyedelte a görög-török haborn idején s annak előtte is. A támadó rendszerint a mo-namedan volt de kegyetlenségben a keresztény sem maradt mögötte, ha a megtorásra került a sor. A békekötés óta azonban a mostanhoz hasonló vérengzés nem történt s ez adja meg az esetnek a nagyobb jelentőségét. A hatalmak kénytelenek le-znek ujról fon olóra venni a kréai állapotokat s a kréai kérdés ismét ak-tualissá lesz, mert a nemzetközi megszallas tartóssággal biztató állapotokat nem teremtett.

Minket e pillanatban közvetlenül a kandiai zendülés nem érint mert csapata-inkat már jó ideje visszavontuk Kréta-szi-getéről.

A rendkívüli gondja egvelőre a francia olasz, angol es orosz megszálló csapatokra nehezedik.

Távirataink itt következnek;

London, szept. 6.

A Reuter-ügynökség jelenti Kandiából mai kelettel: Muzulmán menekülők ma tűn-tést rendeztek, hogy a rajtuk alítólag elkö-vetett sérelmek ellen tiltakozzanak. A muzul-mánok es az angol csapatok között harcra került a dolog.

Esti 6 orakor érkezett távirat jelenti, hogy Kandiát bombazzák.

Páris, sz-pt. 6.

A Havas-ügynökség jelenti Kandiából: Kandia városa több helyen ég. A muzulmán lakosság es az angol csapatok közt folyik a harc. Kanea polgari es katonai kormányzója felajánlotta Potter tengernagynek hogy az angol csapatokkal együtt török csapatokat is használhasson es megbiz a Kandia kormány-zóját hogy tegyen kísérletet a lakosság le-csendesítésére.

Kanea, szept. 6.

Az angolok bombazzák Kandia városát. Ma este három hadihajó indul innen Kan-diába.

Az Amsterdami koronázás.

— Saját tudósítónk távirata, —

Amsterdam, szeptember 8.

Hollandia nagy nemzeti ünnepének ma játszódtott le a legszebb és legjelentősebb mozzanata, ma tetek Nemetalföld koronáját a szépséges VI. ma királynő fejére. A főváros külső képe már korán reggel jelezte, a nagy ünnepet. Mindenütt ezernyi nép tolongott a pompásan díszített házsorok között s kiváltképp nagy volt a torlódás a királyi palota és a koronázó templom között való úton, melyen a fiatal királynőnek ősi szokás szerint gyalog kellett a koronázásra mennie.

Reggel hét és nyolcz óra között a templomok ormán egyszerre megszólaltak a harsonák s a magasból ahátke tően zengett a tolongó nép közzé az ünnepi khorá. Közben hatalmas dörrenések rázták meg a levegőt, százegy ágyu lövés jelezte, hogy ime itt a nagynap: Vilma királynő koronázásának napja.

Mivel az ég borult volt, a királyi palotától a templomig vezető út felé mennyezetet emeltek, hogy a koronázási menetet az esetleges eső megne zavarja. A mennyezet előidézte felhomályban gyönyörűen világolnak azok a ritka, színes szőnyegek, melyekkel az utat a palota lépcsőitől a templom ajtóig beborították.

V le meglépő kontraszt a sorfalat álló fiatal tengerész-hadapródok sötétkek egyenruhaja, meg az egész terület szabadon tartó katonaság csillogó uniformisa és a fegyverzete.

A katonaság kordonja mögül végtelen mozgalmaságban színes kép látzik: a nyüzsgő, kíváncsi lelkes embertömeg, amint szorongva, agaskodva lesi a koronázás fejedelmi vendégeit s készül a királynő fogadására.

De az elől sorakozó árva gyermekeket minden kíváncsisága mellett is kíméli: hadd lassak meg a fiatal leánykirálynőt, aki nekik legbatalmasabb és legkedvesebb jövevényük.

Delelőtt féltizkor kocsirohogás hallszik. Jönne a fejedelmi vendégek: Vilmos herceg, Maria Hercegnő, Wied Frigyes örökös herceg, Karoly Sándor nagyherceg, Vilmos Ernő örökös nagyherceg és Bernat Henrik szász weimar-eisenachi herceg s aranyos ragyogó fogatuk a templom felé hajtának.

A téren felállított négy zenekar a Vilmos-dalt játszotta, a dobok peregetek s megcsörrentek a fegyverek, a csapatok tisztelegtek.

Készülődések a revizióra.

— Saját tudósítónktól. —

Zurlinden tábornok, Páris katonai kormányzója elvállalta a hadügyi tárczát abban a miniszteriumban, amely a Dreyfus-pör revíziójának szükségességét kimondta. Ha Zurlinden csatlakozik ehhez az elhatározáshoz, akkor egyszerűen vége szakad annak a meseinek hogy Dreyfusnak a francia hadsereg megmentésére bűnösnek kell maradnia. Hisz csak arról van szó, hogy végkép tönkre tegyenek egy csalóbandát, hogy megsemmisítsenek egy ítéletet, melyet hamisítványok alapján hoztak. Ez nem jelentheti a francia sereg veszét, bár megtépaazza a gloiret.

Páris, szept. 8.

Az emberi jogok védelmére alakult társaság ovacziót készít Picquardnak.

Az új hadügyminiszter.

Páris, szept. 8.

Zurlinden tábornok, az új hadügyminiszter, annak idején egy kabinetben volt Trarieux igazságügyminiszterrel. Utóbb távol tartotta magát Trarieuxtól s inkább Ribotval, egykori miniszter-társával érintkezett, ki titokban a revízió híve volt.

Páris, szept. 8.

Brisson miniszterelnök annyira felbőszült Cavaignac szokatlan lemondásán, — hogy lemondó levelére csak néhány sorral válaszolt

és egy szóval sem fejezte ki a lemondáson való sajnálatát.

Dreyfus.

Páris, szept. 8.

Igy tengerésztiszt, aki nemrég az Ördög-szigeten volt, a következőket beszéli el Dreyfusról.

— Amikor Dreyfussal szemben állottam, szívem görcsösen összehúzódott ennek az embernek a láttára. Dreyfus borzasztóan lesoványodott s valósággal élő csontváz, Arczát a tropikus nap megbarnította s az életnek nyoma se látszik rajta, csak szeme árulja el, hogy még érez és gondolkodik. Szeméből, melyet kimondhatatlan fájdalom tölt el, egészen a lelke mélyéig olvashatunk, a mely tele van kétségbeeséssel és reménytelenséggel. Tudja, hogy kérdéseire nem szabad válaszolni s azért meg se próbálja, hogy környezetéhez kérdést intézzen.

Égő-zsége nagyon megrendült. négy év óta csak konzervvel táplálkozik, de azért energiája nem tört meg, nyugodtan viselkedik és öreinek csöppet sem kell felülnök, hogy szokást tervez, Senkinek se panaszkodik. nem tiltakozik. hanem vár. Órákon keresztül áll kunyhója előtt és nézi a végtelen tengert és egyre vár és remél.

Páris, szept. 7.

Dreyfus jú. 27 én küldte utolsó levelét feleségének. Ez a levél így szól:

A végtelen távolságon érzem, hogy osztozkodol fájdalomamban. Érzem, hogy még egyszer kell veled beszélnem. Utolsó levelemben is megírtam neked, hogy közelebb akarok hozzád lenni, mint ahogy a pusztá gondolatlat lehetett, amely sohasem valik meg téled, ismételni szeretném neked azokat a szavakat, melyek bátorságodat föltartják és amelyek megerősítik azt a meggyőződésedet, hogy a t-rhemre rótt gyalázatos büntett elkövetésében ártatlan vagyok. Kétségbeesetten kiáltottam át hazámnak, hogy revideálja bűnpörömet; éjjel-nappal ez tölti be szívemet, ez foglalja el minden gondolatomat. Az életem ma is, miként tegnap, a hazámé, de a becsületem az enyém gyermekeinknek öröke, két családnak a java. Ezért kiáltottam át hazámnak, hogy mint francia, mint katona, mint apa, mint férj visszaköveteljem becsületemet.

Páris, szept. 7.

A Dreyfus-család arra kérte a gyarmatügyi minisztert, hogy abban az esetben, ha a kormány a pör revízióját határozza el, Dreyfussal kiméletesen tudassa az eseményt, mert rossz egészsége miatt az izgalom könnyen végzetessé válhatnék reá nézve.

Minisztertanács.

Páris, szept. 7.

A legközelebbi minisztertanácsot e hó 12-ére hívták össze. Ha Sarrier igazságügy-miniszternek a Dreyfus-pör revíziójára vonatkozólag valami közölni valója volna, a minisztertanács előbb is össze fog ülni.

Színházigazgató kalandok.

Blum Ernest, a kitűnő bohózat-író, a kinek Tachéval együtt szerzett bohózata, a Coullisset ur a budapesti közönség egyik legkedveltebb darabja, érdekes emlékeket közöl most életéből a Gaulois hasábjain. Az emlékiratokok egy igen sikerült részlete Blum színházigazgatóskodását tárgyalja. Ennek a vállalkozásnak oly tragikomikus részletei vannak, a melyek némi vigaszt nyújthatnak a magyar vidéki direktoroknak, hogy nemcsak Magyarországon van rossz sorsa a muzsáknak. Az emlékirat így hangzik:

Egy szép napon eszembe jutott, hogy jó volna részesedni egy vidéki társulat igazgató-sában; a hecz nem soká tartott — csak esekély hat hétig. Fiatal voltam és ambíciózus

és azt remétem, hogy záros határidőn belül milliómos lesz belőlem. Hatszáz frank fizetéssel igazgatónak szerződöttem egy barátomat, aki egy kis vidéki városban volt direktor. A hatszáz frankért engem illetett a napi tiszta jövedelem fele es esténként egy ingyen páholy. Ez utóbbi jogommal azonban sose éltem, mert állandóan Parisban tartózkodtam és vaudevillejeimat ígattam. Társam időrelidőre levél íleg értesített a vállalat menetéről. »Az üzlet kitűnően megy« — írta gyakran, vagy néha ekként szólott a jelentés; »Tegnap ismét zsufolt házuk volt és több mint hét embert jegy nélkül el kellett kergetnem a pénztártól.«

El voltam ragadtatva. Még egy néhány telt ház és pokoli vagyon vár reám! Egyszer azután nem tudtam ellenállni a kísértésnek, hogy közlőrl megtekintsem az üzletet. Az igazgatót nem értesítettem s oda érve, a pályaudvarról egyenest a színházba rontottam. Mindjárt a kapuban találkoztam az igazgatóval, aki mihelyt engem megismert, furcsa arczot vágott.

— Ah, megjöttél!

— Meg. Látni akarom színházadat és gratulálni akarok neked. Még mindig olyan fenyesen megy az üzlet?

— Fényesen... ez a szó nem igen találó. Nehány nap óta némi visszaesés taláható.

— Hogy magyarázod ezt?

— A polgármester feleségének meghalt az anyósa; ő nem járhat színházba és mint-hogy itt az egész városban minden ember egymás atyafia, gyászban van a város és itt-ott üres helyek vannak a színházban. De azért játszom.

— Hát ma este mit adtok?

— Itt láthatod!

Elolvastam a szinlapot, mely két háromfelvonásos és egy négyfelvonásos darab előadását hirdette.

— Hogy adhatz elő annyit egyetlenegy estén?

— O, egy kis-é összehuzzuk a darabokat és van is rá okom.

— Miféle okod?

— Először is nincs többé hősnőm.

— Ugy!

— Ugy bizony. Itt hagyott, mert két hónapi fizetésével tartoztam.

— Tessék? Tartoztál?

— Istenem, hiszen már mondtam, hogy utóbbi időben rosszul megy az üzlet. Tudtam, hogy a hősnőre nem igen lesz szükségem és megtartottam a pénzt az első szerelmes részére, aki nélkül el nem lehetek.

— Ezt talán helyesen tetted. És mit játszik az első szerelmes?

— Semmit.

— Semmit?

— Semmit. Ő is kerekét oldott.

— De hát miért?

— Neki is tartoztam két hónapi gázsijávs!

De hiszen épp most mondd, hogy miatta bocsátottad el a...

— Igen, de a terem tulajdonosának is tartoztam s így, tudod...

Sejteni kezdtem a borzasztó valóságot. Mikor a terembe leptem, a zenekedvelő egyesület tagjaival mindössze csak harminczan voltunk.

A zenekedvelők nem fizetnek, — mondta igazgatótársam, — ilyen szerződéssem van a várossal.

— Hát a többi néző,

— Azok se. Ezek itt az alprefektus páholyában vannak, azok meg a polgármesterében és így tovább... Minden potya. — És ez így megy, a mióta itt vagyok. Nem akarom neked megmondani, hogy ne zavarjalak munkádban.

— Es a hatszáz frank boldogtalan?

— O azt jó helyre tettem, monda barátom büszkén, a feleségem fürdőre küldtem vele Beteg volt szegény és komolyan mondom, meg gyógyult.

KÖZGAZDASÁG

Sertésvásár.

szept. 7.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyba 59-59¹/₂ krajczárig, közép (párkint 240-260 kilogramm súlyban) 59-59¹/₂ krajczár, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 60-60¹/₂ krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi szept. 5-én volt készlet 46.867 darab, 1898 szept. hónap 6-án felhajtott 787 drb, 1898 szept. hónap 6-án napján elszállított 295 darab 1898 szept. hó 7-ik napjára maradt készletben 47.359 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csöndes.

Budapesti gabonatözsde

szept. 7.

Készletüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
"	77	—	81	00.00—00.00
"	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	8.55—8.65	—	9.25—9.30
"	76	8.70—8.75	80	—
"	77	8.80—8.90	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	8.65—8.60	82	9.20—9.25
"	79	8.75—9.05	—	—
"	79	8.90—8.95	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.00—9.10	81	9.25—9.30
"	78	9.15—9.20	82	—
"	79	8.70—8.80	—	—
Bácskai ó	76	8.85—9.25	80	00.00—00.00
"	77	9—9.05	81	0000—
"	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
1. sz. elsőrendű uj	70—72	6.85—6.90
" másodikrendű "	—	6.75—6.80
Árpa takarmánynak "	60—62	5.45—5.90
" égetni való "	62—64	6.25—6.80
" serfőzdei —	64—66	7.30—8.20
Zab —	39—41	5.40—5.70
Tengeri bánsági — uj	—	5.30—5.35
" más nemű "	—	12.—12.75
Repce bánsági	—	—

CSARNOK.

Spanyol dal.

— Fehér Jenő fordítása. —

Egy könyvet láttam rejtve a szemedben,
S nyit ajkam már, bocsánatért hogy esdjem,
De hallgattunk a büszkeség szavára,
Mely elfojta könyved s ajkam lezarta.

Most, hogy egymástól messze a világon,
Szere munkón melazunk néha fájón.
Mert — gondolom — mért nem szólt akkor
ajkam?

Ó tán mereng: Miért sirva nem fakadtam?

Gustavo Adolfo Beoquer.

Legujabb

kis tapintatos levelező.

A mint a lapunk más részén olvasható, az Ecole des Chartes igazgatója, Paul Mayer, a kinek a Zola-pőr tárgyalásán igen heves jelenete volt Pellieuxvel, tegnap elküldte névjegyet Pellieux-höz, ezekkel a szavakkal: Fogadjon legőszintebb részvételemet.

Erre Pellieux a következő választ küldte Mayernek:

Fogadja köszönetem t epp oly gyöngéd, mint intelligens figyelmeér. De még korán lesz diadalmasodni. Már ver folyt és ön boldogan pacsok benne, de az ön szomorú kliense még nem menekült meg korántsem.

Ezek után nem marad más hátra, min' annak konstataciója, hogy Franciaországban csak úgy dühög a gyöngédség.

A viszonyok javulásával előre bátorodom látni, hogy szükség lesz a következő levelemintákra, a melyekkel embertársaink kedélyhangulatát éppen a kellő pillanatban vidíthatjuk föl:

I.

Uram! Éppen most hallom, hogy ön ma leesett egy ház harmadik emeletéről, s fájdalom, még éleiben van, sőt semmi baja se történt. Mely szavak fejezzék ki részvételemet s igaz sajnálkozásomat? Oh, bár magához vette volna önt az egek mindenható Ura, s gazdagodott volna a paradicsom egy nemes lélekkel, a melyhez hasonló még ott is kevés van. Fogadja ismételt legőszintebb sajnálatom kifejezését!

II.

Igen tisztelt tábornok ur! Olvasom az ujságban, hogy önt, aki alig egy hónapja, hogy e magas állást elfoglalta, nyugdíjazták. Fogadja, igen tisztelt tábornok ur legméltóbb szerencsekívánataimat. Öszinte örömet fejezem ki, hogy ön, a ki egy életen át annyit küzdött, most a jól megérdemelt nyugalom nyhe fekhelyén fogja hátralevő napjait eltölteni! Mint örülök, hogy végre megszabadult a rideg katonaság keserves fáradalmaitól! Tabornok ur, nyugodjék békével!

III.

Drága barátom! Hallom, hogy kedves, bájos, szeretetreméltó felesége egy katonatiszttel megszökött. Tettet korántsem helyeslem. Hisz tudom, mint szerettek önök egymást gyöngéd szerelemmel annyi években kereszteni! S most megszökött s egy méltatlan karjára közt eli világot! Igen tisztelt barátom, fogadja legőszintebb részvételem kifejezését! Az ön iránt mindig érzett gyöngéd szeretet dikálta e sorokat. Az ég vigasztalja önt meg! Legyen erős!

IV.

Kedves doktor ur! Megtudtam, hogy ön a börzén minden vagyonát — nyolczvanezer forintot — elvesztette. Fogadja ez alkalomból őszinte részvételem kifejezését. Fajdalom, nem vagyok abban az anyagi helyzetben, hogy önnek csak a legcsekélyebb segítséget is nyújtsam, de egy tanácsal szolgálhatok. Drága doktor ur, — ne játszsziék a börzén!

*

Egyelőre csak e rövid mutatónyból győződjenek meg, hogy Legujabb kis tapintatos levelező vagyis Csöpög a gyöngédség címmű könyvem magasan ki fog válni a többi e fajta művek közül.

—c—

Egy páváról és pejkoról.

Egy páva és egy pejko, akik földiek voltak, egy kenyéren összekerülének és mikoron immár jól laktanak, a beszédek között egybeveszének a külön-külön ajándékokert, a melyekkel meg ékesítette őket a nagy természet.

A páva mondta:

— Micsoda vagy te én hozzám képest? Tetszik, a neved sem mindegy tudja kimondani geografiához sem értesz!

Azonközbe felvete a farkát s mutatá az ő szép tükörös, festett tollait.

— A Salamon templomának ékesége érne-e tollammal? és nézzed, mely szép ki-lencz agy korona vagyon — ugymond — a fejemen.

Felel a pejko, mondván:

— Ugy vagyon. Szép fenyves tollaid vannak s ritka jó madár is volnál, ha énekelni is tudnál.

Monda erre a páva:

— Ime, ottan megválnak: olvasd csak az ujságokban, mely szép, ékes nyilatkozást tevek.

O vássa a pejko, annak utána pedig monda:

— Jó főuram, páva, tán nem is madár vagy te, hanem tollas állat, valamint az ember, ki ha tollat vesz kezébe, látni csak, mi-fele állat volna.

Nyilt-tér

NYILATKOZAT.

Alólirott, mint a görbersdorfi **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségén, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ gyógyforrást

(Bereg megye.)

1879 óta állandóan a legjobb eredménnyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál**. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen **kiváló gyógyviz** alkalmazását orvostársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

A görbersdorfi gyógyintézet tüdőbetegek számára.

Dr. Römpler Tódor.

895

v. k. szám.

1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. IV. 360/2. 1898 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint özv. Gede Janosné részére Koroknai József és neje bánk-pusztai lakosoktól 95 frt tőke, ennek 1896 évi D-czember hó 29. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 27 frt 50 kr. perköltség erejéig a fizetett összeg beudásával 1897. évi Szeptember hó 13-án bíróság lefoglalt és 313 frtra becsült termények, ló, taliga és egyéb ingóságok **1898 évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő és a debreczeni bánk-pusztán 25. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legelőbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén beárón alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi Aguszt. hó 26-ikan.

Bódogh Zsigmond

bírói kiküldött.

371/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. járásbírósnak V. 191/2 1898. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kaszanyitczky Endre debreczeni keresk. cég. részére Krausz Hermann és neje h.-pályi lakosoktól 10 frt 80 kr. tőke, ennek 1897 évi november hó 18-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 20 frt 15 kr. perköltség erejéig 1898. évi július hó 25-én bíróság lefoglalt és 405 frtra becsült szodagyára, stb. ingóságok **1898 évi szeptember hó 12-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és H.-Pályiban az alpersek lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legelőbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén beárón alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1898. augusztus hó 24.

Oláh Géza,

bírói kiküldött.

Az Amsterdami koronázás.

— Saját tudósítónk távirata, —

Amsterdam, szeptember 8.

Hollandia nagy nemzeti ünnepének ma játszódott le a legszebb és legjelentősebb mozzanata, ma tettek Nemetalföld koronáját a szépséges Vilma királynő fejére. A főváros külső képe már korán reggel jelezte, a nagy ünnepet. Mindenütt ezernyi nép tolongott a pompásan díszített hazsorok között s kiváltképp nagy volt a torlódás a királyi palota és a koronázó templom között való úton, melyen a fiatal királynőnek ősi szokás szerint gyalog kellett a koronázásra mennie.

Reggel hét és nyolcz óra között a templomok ormán egyszerre megszólaltak a harsonák s a magashól ahítakétoen zengett a tolongó nép közé az ünnepi khorát. Közben hatalmas dörrenések ráztak meg a levegőt, százezer agyu lövés jelezte, hogy ime itt a nagynap: Vilma királynő koronázásának napja.

Mivel az ég borult volt, a királyi palotától a templomig vezető út felé mennyezetet emeltek, hogy a koronázási menetet az esetleges eső megne zavarja. A mennyezet előidezte felhomályban gyönyörűen világolnak azok a ritka, színes szőnyegek, melyekkel az utat a palota lépcsőitől a templom ajtóig beborították.

V le meglpő kontraszt a sorfalat álló fiatal tengerész-hadapródok sötétkek egyenruhaja, meg az egész terület szabadon tartó katonaság csillogó uniformisa és a fegyverzele.

A katonaság kordonja mögül végtelen mozgalmasságban színes kép látzik: a nyüzsgő, kíváncsi lelkes embertömeg, amint szorongva, agaskodva lesi a koronázás fejedelmi vendégeit s készül a királynő fogadására.

De az elői sorakozó árva gyermekeket minden kíváncsisága mellett is kiméli: hadd lassak meg a fiatal leánykányát, aki nekik leghatalmasabb és legkedvesebb jövevőjük.

Deletől féltizkor kocsirobogás hallszik. Jönne a fejedelmi vendégek: Vilmos herceg, Maria Hercegnő, Wied Frigyes örökös herceg, Karoly Sandor nagyherceg, Vilmos Ernő örökös nagyherceg és Bernát Henrik szász weimar-eisenachi herceg s aranyos ragyogó fogataik a templom felé hajtának.

A téren felállított négy zenekar a Vilmos dalt játszotta, a dobok peregetek s megesörrentek a fegyverek, a csapatok tisztelgetek.

Készülődések a revizióra.

— Saját tudósítónktól. —

Zurlinden tábornok, Páris katonai kormányzója elvállalta a hadügyi tárczát abban a miniszteriumban, amely a Dreyfus-pör reviziójának szükségességet kimondta. Ha Zurlinden esatlakozik ehhez az elhatározashoz, akkor egyszerűen vége szakad annak a mesének hogy Dreyfusnak a francia hadsereg megmentésére bűnösnek kell maradnia. Hisz csak arról van szó, hogy végképp tönkre tegyenek egy csalobandát, hogy megsemmisítsenek egy ítéletet, melyet hamisítványok alapján hoztak. Ez nem jelentheti a francia sereg vesztét, bar megtepaazza a gloiret.

Páris, szept. 8.

Az emberi jogok védelmére alakult társaság ovacziót készít Picqardnak.

Az új hadügyminiszter.

Páris, szept. 8.

Zurlinden tábornok, az új hadügyminiszter, annak idején egy kabinetben volt Trarieux igazságügyminiszterrel. Utóbb távol tartotta magát Trarieuxtól s inkább Ribotval, egykori miniszter-társával érintkezett, ki titokban a revizió híve volt.

Páris, szept. 8.

Brisson miniszterelnök annyira felbőszült Cavaignac szokatlan lemondasan, — hogy lemondó levelére csak néhány sorral válaszolt

és egy szóval sem fejezte ki a lemondáson való sajnálatát.

Dreyfus.

Páris, szept. 8.

Egy tengerésztiszt, aki nemrég az Ördög-szigeten volt, a következőket beszéli el Dreyfusról.

— Amikor Dreyfussal szemben állottam, szívem görcsösen összehúzódott ennek az embernek a láttára. Dreyfus borzasztóan lesavanyodott s valósággal élő csontváz, Arczát a tropikus nap megbarnította s az életnek nyoma se látszik rajta, csak szeme árulja el, hogy még érez és gondolkodik. Szeméből, melyet kimondhatatlan fájdalom tölt el, egészen a lelke mélyéig olvashatunk, a mely tele van kétségbeeséssel és reménytelenséggel. Tudja, hogy kérdéseire nem szabad válaszolni s azért meg se próbálja, hogy környezetéhez kérdést intézzen.

Egészége nagyon megrendült, négy év óta csak konzervvel táplálkozik, de azért energiája nem tört meg, nyugodtan viselkedik és öreinek csöppet sem kell felőlök, hogy szökést tervez, Senkinek se panaszkodik, nem tiltakozik, hanem vár. Órákon keresztül áll kunyhója előtt és nézi a végtelen tengert és egyre vár és remél.

Páris, szept. 7.

Dreyfus jua. 27 én küldte utolsó levelét feleségének. Ez a levél így szól:

A végtelen távolságon érzem, hogy osztozkodol fájdalomamban. Érzem, hogy még egyszer kell veled beszelnem. Utolsó levelemben is megirtam neked, hogy közelebb akarok hozzád lenni, mint ahogy a pusztá gondolatlat lehetett, amely sohasem valik meg téled, ismetelni szeretném neked azokat a szavakat, amelyek bátorságot főtartják és amelyek megerősítik azt a meggyőződésedet, hogy a terhemen rótt gyalázatos büntetés elkövetésében ártatlan vagyok. Kétségbeesetten kiáltottam át hazámnak, hogy revideálja bűnpörömet; éjjel-nappal ez tölti be szívemet, ez foglalja el minden gondolatomat. Az életem ma is, miként tegnap, a hazámé, de a becsületelem az enyém gyermekeinknek öröke, ket családnak a java. Ezért kiáltottam át hazámnak, hogy mint francia, mint katona, mint apa, mint férj visszaköveteljem hecsületemet.

Páris, szept. 7.

A Dreyfus-család arra kérte a gyarmatügyi minisztert, hogy abban az esetben, ha a kormány a pör revizióját határozza el, Dreyfussal kiméletesen tudassa az eseményt, mert rossz egészsége miatt az izgalom könnyen végzetessé válhatnék reá nézve.

Minisztertanács.

Páris, szept. 7.

A legközelebbi minisztertanácsot e hó 12-ére hívtak össze. Ha Sarrier igazságügy-miniszternek a Dreyfus pör reviziójára vonatkozólag valami közölni valója volna, a minisztertanács előbb is össze fog ülni.

Színházigazgató kalandok.

Blum Ernest, a kütűnő bohózat-író, a kinek Tachéval együtt szerzett bohózata, a Coullisset ur a budapesti közönség egyik legkedveltebb darabja, érdekes emlékeket közöl most életéből a Gaulois hasábjain. Az emlékiratokok egy igen sikerült részlete Blum színházigazgatóskodását tárgyalja. Ennek a vállalkozásnak oly tragikomikus részletei vannak, a melyek némi vigaszt nyujthatnak a magyar vidéki direktoroknak, hogy nemesak Magyarországon van rossz sorsa a muzsáknak. Az emlékirat így hangzik:

Egy szép napon eszembe jutott, hogy jó volna részesedni egy vidéki társulat igazgatósában; a hecz nem soká tartott — csak esekély hat hétig. Fiatal voltam és ambiciózus

és azt reméitem, hogy záros határidőn belül milliomos lesz belőlem. Hatszáz frank fizetéssel igazgatónak szerződöttem egy barátomat, aki egy kis vidéki városban volt direktor. A hatszáz frankért engem illetett a napi tisztá jövedelem fele és esténként egy ingyen páholy. Ez utóbbi joggal azonban sose éltem, mert állandóan Parisban tartózkodtam és vaudevillejeimat i ogattam. Társam időrelidőre levélileg értesített a vállalat menetéről. »Az üzlet kitűnően megy« — írta gyakran, vagy neha ekként szólott a jelentés; »Tegnap ismét zsufolt házunk volt és több mint hét embert jegy nélkül el kellett kergetnem a pénztártól.«

El voltam ragadtatva. Még egy néhány telt ház és pokoli vagyon vár reám! Egyszer azután nem tudtam ellenállni a kísértésnek, hogy közlrol megtekintsem az üzletet. Az igazgatót nem értesítettem s oda érve, a pályaudvarról egyenest a színházba rontottam. Mindjárt a kapuban találkoztam az igazgatóval, aki mihelyt engem megismert, furcsa arczot vágott.

— Ah, megjöttél!

— Meg. Látni akarom színházadat és gratulálni akarok neked. Még mindig olyan fényesen megy az üzlet?

— Fényesen... ez a szó nem igen találó. Nehány nap óta némi visszaesés található.

— Hogy magyarázod ezt?

— A polgármester feleségének meghalt az anyósa; ő nem járhat színházba és mint-hogy itt az egész városban minden ember egymás atyafia, gyászban van a város és itt-ott üres helyek vannak a színházban. De azért játszom.

— Hát ma este mit adtok?

— Itt láthatod!

Eloolvastam a szinlapot, mely két háromfelvonásos és egy négyfelvonásos darab előadását hirdette.

— Hogy adhatz elő annyit egyetleneg estén?

— O, egy kis-é összehuzzuk a darabokat és van is rá okom.

— Miféle okod?

— Először is nincs többé hősnőm.

— Ugy!

— Ugy bizony. Itt hagyott, mert két hónapi fizetésével tartoztam.

— Tessék? Tartoztál?

— Istenem, hiszen már mondtam, hogy utóbbi időben rosszul megy az üzlet. Tudtam, hogy a hősnőre nem igen lesz szükségem és megtartottam a pénzt az első szüszermes részére, aki nélkül el nem lehetek.

— Ezt talán helyesen tetted. És mit játszik az első szüszermes?

— Semmit.

— Semmit?

— Semmit. Ő is kerekét oldott.

— De hát miért?

— Neki is tartoztam két hónapi gázsi-jávval.

De hiszen épp most mondd, hogy miatta bocsátottad el a...

— Igen, de a terem tulajdonosának is tartoztam s így, tudod...

Sejteni kezdtem a borzasztó valóságot, Mikor a terembe leptem, a zenekedvelő egyesület tagjaival mindössze csak harminczan voltunk.

A zenekedvelők nem fizetnek, — mondá igazgatótársam, — ilyen szerződéseim van a városossal.

— Hát a többi néző,

— Azok se. Ezek itt az alprefektus páholyában vannak, azok meg a polgármesterében és így tovább... Minden potya. — És ez így megy, a mióta itt vagyok. Nem akarom neked megmondani, hogy ne zavarjalak munkádban.

— Es a hatszáz frank boldogtalan?

— O azt jó helyre tettem, mondá barátom büszkén, a feleségem fürdőre küldtem vele. Beteg volt szegény és komolyan mondom, meggyógyult.

KÖZGAZDASÁG

Sertés vásár.

szept. 7.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feletti súlyba 59-59½ krajczár, közép (pkint 240-260 kilogramm súlyban) 59-59½ krajczár, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 60-60½ krajczár.

Sertés létszám: 1898. évi szept. 5-én volt készlet 46.867 darab, 1898 szept. hónap 6-án felhajtott 787 drb. 1898 szept. hónap 6-án napján elszállított 295 darab 1898 szept. hó 7-ik napjára maradt készlet ben 47.359 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata csöndes.

Budapesti gabonatözsde

szept. 7.

készlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00-00.00
»	77	—	81	00.00-00.00
»	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	8.55-8.65	—	9.25-9.30
»	76	8.70-8.75	80	—
»	77	8.80-8.90	81	00.00-00.00
Festvidéki ó	78	8.65-8.60	82	9.20-9.25
»	79	8.75-9.05	—	—
»	79	8.90-8.95	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.00-9.10	81	9.25-9.30
»	78	9.15-9.20	82	—
»	79	8.70-8.80	—	—
Bácskai ó	76	8.85-9.25	80	00.00-00.00
»	77	9-9.05	81	00.00-00.00
»	78	—	82	00.00-00.00
Észak magy	79	—	—	—
»	78	—	80	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
1. osztályú elsőrendű	70-72	6.85-6.90
» másodikrendű	—	6.75-6.80
Árpa takarmánynak	60-62	5.45-5.90
» égetni való	62-64	6.25-6.80
» serfőzdei	64-66	7.30-8.20
Zab	39-41	5.40-5.70
Tengeri bánsági	—	5.30-5.35
» más nemű	—	12.-12.75
Repce bánsági	—	—

CSARNOK.

Spanyol dal.

— Fehér Jenő fordítása. —

Egy könyvet láttam rejtve a szemedben,
S nyit ajkam már, bocsánatért hogy esdjem,
De hallgattunk a büszkeség szavára,
Mely elfojta könyöd s ajkam lezarta.

Most, hogy egymástól messze a világon,
Szereplőkön melazunk néha fájón.
Mert — gondolom — mért nem szólt akkor
ajkam?

Ó tan mereng: Miért sirva nem fakadtam?

Gustavo Adolfo Beoquer.

Legujabb

kis tapintatos levelező.

A mint a lapunk más részén olvasható, az Ecole des Chartes igazgatója, Paul Mayer, a kinek a Zola-pör tárgyalásán igen heves jelenete volt Pellieuxvel, tegnap elküldte névjegyét Pellieux-höz, ezekkel a szavakkal: Fogadja legőszintebb részvételemet.

Erre Pellieux a következő választ küldte Mayernek:

Fogadja köszönetem t epp oly gyöngéd, mint intelligens figyelmeér. De még korán tesz diadalmaskodni. Már ver folyt és ön boldogan pacskol benne, de az ön szomorú kliense még nem menekült meg. korántsem.

Ezek után nem marad más hátra, mint annak konstataciója, hogy Franciaországban csak úgy dühög a gyöngédség.

A viszonyok javulásával előre bátorodom látni, hogy szükség lesz a következő levelemintákra, a melyekkel embertársaink kedélyhangulatát éppen a kellő pillanatban vidíthatjuk föl:

I.

Uram! Eppen most hallom, hogy ön ma leesett egy ház harmadik emeletéről, s fájdalom, még éleiben van, sőt semmi baja se történt. Mely szavak fejezzék ki részvételemet s igaz sajnálkozásomat? Oh, bár magához vette volna önt az egek mindenható Ura, s gazdagodott volna a paradicsom egy nemes lélekkel, a melyhez hasonló még ott is kevés van. Fogadja ismételen legőszintebb sajnálatom kifejezését!

II.

Igen tisztelt tábornok ur! Olvasom az újságban, hogy önt, aki alig egy hónapja, hogy e magas állást elfoglalta, nyugdíjazták. Fogadja, igen tisztelt tábornok ur legmélegebb szerencsekívánataimat. Őszinte örömet fejezem ki, hogy ön, a ki egy életen át annyit küzdött, most a jól megérdemelt nyugalom enyhe fekhelyén fogja hátralevő napjait eltölteni! Mint örülök, hogy végre megszabadult a rideg katonai élet keserves fáradalmaitól! Tabornok ur, nyugodjék békével!

III.

Drága barátom! Hallom, hogy kedves, bájos, szeretetreméltó felesége egy katonatisztel megszökött. Tettet korántsem helyeslem. Hisz tudom, mint szerettek önök egymást gyöngéd szerellemmel anyai években kerekezni! S most megszökött s egy méltatlan karjára közt eli világot! Igen tisztelt barátom, fogadja legőszintebb részvételem kifejezését! Az ön iránt mindig érzett gyöngéd szeretet dikálta e sorokat. Az ég vigasztalja önt meg! Legyen erős!

IV.

Kedves doktor ur! Megtudtam, hogy ön a börzén minden vagyonát — nyolczvanezer forintot — elvesztette. Fogadja ez alkalomból őszinte részvételem kifejezését. Fájdalom, nem vagyok abban az anyagi helyzetben, hogy önnek csak a legcsekélyebb segítséget is nyújtsam, de egy tanácsal szolgálhatok. Drága doktor ur, — ne játszzék a börzén!

Egyelőre csak e rövid mutatványból győződjenek meg, hogy Legujabb kis tapintatos levelező vagyis Csöpög a gyöngédségől című könyvem magasan ki fog válni a többi e fajta művek közül.

—c—

Egy páváról és pejkoról.

Egy páva és egy pejko, akik földiek voltak, egy kenyéren összekerülének és mikoron immár jól laktanak, a beszédek között egybeveszenek a különb-különb ajándékokért, a melyekkel meg ékesítette őket a nagy természet.

A páva mondá: — Micsoda vagy te én hozzám képest? Tetszik, a neved sem mindegy tudja kimondani geografiához sem értesz!

Azonközbe felvete a farkát s mutatá az ő szép tükörös, festett tollait.

— A Salamon templomának ékesége érne-e tollammal? és nézzed, mely szép ki-lencz ágú korona vagyok — ugymond — a fejemen.

Felel a pejko, mondván: — Ugy vagyok. Szép fenyves tollaid vannak s ritka jó madár is volnál, ha énekelni is tudnál.

Monda erre a páva: — Ime, ottan megvállik: olvasd csak az újságokban, mely szép, ékes nyilatkozást tevek.

O vássa a pejko, annak utána pedig monda:

— Jó főuram, páva, tán nem is madár vagy te, hanem tollas állat, valamint az ember, ki ha tollat vesz kezébe, látni csak, mi-fele állat volna.

Nyilt-tér

NYILATKOZAT.

Alóírott, mint a görbersdorfi **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségén, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ gyógyforrást

(Bereg megye.)

1879 óta állandóan a legjobb eredménnyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál**. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen **kiváló gyógyviz** alkalmazását orvotársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

A görbersdorfi gyógyintézet tüdőbetegek számára.

Dr. Römpler Tódor.

895 v. k. szám.
1898

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. IV. 360/2. 1898 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint özv. Gede Janosné részére Koroknai József és neje bánk-pusztai lakosoktól 95 frt tőke, ennek 1896 évi D-czember hó 29. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 27 frt 50 kr. perköltség erejéig a fizetett összeg beudásával 1897. évi Szeptember hó 13-án bíróság lefoglalt és 313 frtra becsült termények, ló, taliga és egyéb ingóságok **1898 évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor** kezdélt veendő és a debreczeni bánki-pusztán 25. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legfőbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén beárón alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi Aguszt. hó 26-ikán.

Bódogh Zsigmond

bir. kiküldött.

371/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. járásbiróságnak V. 191/2 1898. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kaszanyitczky Endre debreczeni keresk. czég. részére Krausz Hermann és neje h.-pályii lakosoktól 10 frt 80 kr. tőke, ennek 1897 évi november hó 18-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 20 frt 15 kr. perköltség erejéig 1898. évi július hó 25-én bíróság lefoglalt és 405 frtra becsült szódagyára, stb. ingóságok **1898 évi szeptember hó 12-én d. u. 3 órakor** kezdélt veendő és H.-Pályiban az alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legfőbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén beárón alul is el fognak adatni.

Derecskén, 1898. augusztus hó 24.

Oláh Géza,

birói kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítás.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.